EVROPSKÁ
KOMISE

V Bruselu dne 29.6.2021
COM(2021) 337 final

ZPRÁVA KOMISE EVROPSKÉMU PARLAMENTU A RADĚ

Souhrnná zpráva Evropskému parlamentu a Radě o využívání záruky EU v rámci Evropského fondu pro strategické investice (EFSI) a o fungování záručního fondu v rámci Evropského fondu pro strategické investice (EFSI)

Obsah

1. Úvod ... 2
2. Záruka EU ... 3
3. Využívání záruky EU ... 5
3.1 Okno pro infrastrukturu a inovace ... 6
3.1.1 Dluhové portfolio okna IIW ... 7
3.1.2 Kapitálové portfolio okna IIW ... 7
3.2 Okno pro malé a střední podniky ... 8
3.2.1 Dluhové portfolio okna SMEW ... 8
3.2.2 Kapitálové portfolio okna SMEW ... 9
4. Fungování záručního fondu EU v rámci EFSI ... 10
4.1 Mechanismus financování záručního fondu ... 10
4.2 Roční a kumulované peněžní toky ... 11
4.3 Složení a hlavní charakteristika portfolia ... 11
4.4 Výkonnost ... 12
4.5 Posouzení přiměřenosti cílové sazby a objemu záručního fondu ... 12
5. Závěry ... 13

1. Úvod

Na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2015/1017 ze dne 25. června 2015 o změně nařízení (EU) č. 1291/2013 a (EU) č. 1316/2013[1] (dále jen „nařízení o EFSI“) byl v roce 2015 vytvořen Evropský fond pro strategické investice (EFSI) společně s Evropským centrem pro investiční poradenství (EIAH) a Evropským portálem investičních projektů (EIPP) s cílem nastartovat investice v Unii uvolněním soukromých finančních prostředků. Dne 22. července 2015 podepsaly Komise a Evropská investiční banka (EIB) dohodu ohledně správy EFSI a ohledně poskytování záruky EU (dále jen „dohoda o EFSI“).

Dohoda o EFSI byla několikrát změněna a přepracována:

- dne 21. července 2016 byla schválena **první** změna a přepracování dohody o EFSI, čímž byly v rámci okna pro malé a střední podniky (dále jen „okno SMEW“) zavedeny další dva produkty: kapitálový produkt okna SMEW a posílení záruky v rámci EaSI[2],

- dne 21. listopadu 2017 byla schválena **druhá** změna a přepracování dohody o EFSI, v jejichž rámci došlo k přeměně struktury stávajících tří záručních produktů v rámci okna SMEW z přechodného posílení (předsunutí finančních prostředků) na trvalé posílení (navýšení financování) a k zavedení nového produktu okna SMEW – posílení Záručního nástroje pro kulturní a kreativní odvětví (CCS GF),

- v roce 2017 bylo nařízení o EFSI pozměněno nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) 2017/2396 ze dne 13. prosince 2017, kterým se mění nařízení (EU) č. 1316/2013 a (EU) 2015/1017, pokud jde o prodloužení doby trvání Evropského fondu pro strategické investice, jakož i zavedení technických zlepšení daného fondu a Evropského centra pro investiční poradenství[3] (dále jen „nařízení o EFSI 2.0“). Nařízení o EFSI 2.0 mimo jiné zvětšilo výši záruky EU a upravilo cílovou dotační sazbu. Dne 9. března 2018 byla schválena **třetí** změna a přepracování dohody o EFSI, zohledňující nařízení o EFSI 2.0,

- dne 20. prosince 2018 byla schválena **čtvrtá** změna a přepracování dohody o EFSI, v jejichž rámci byl navýšen příspěvek EFSI na stávající produkty okna SMEW a byly zavedeny další dva produkty okna SMEW (produkt EFSI poskytující kombinace zdrojů a produkt EFSI zajišťující úvěrové financování malých a středních podniků ze soukromých finančních prostředků),

- dne 27. března 2020 byla schválena **pátá** změna a přepracování dohody o EFSI, v jejichž rámci byl mimo jiné navýšen příspěvek EFSI na stávající produkty okna SMEW a byly zavedeny dva nové produkty okna SMEW (produkt v rámci evropského

[1] Úř. věst. L 169, 1.7.2015, s. 1.
[2] Program pro zaměstnanost a sociální inovace.
[3] Úř. věst. L 345, 27.12.2017, s. 34.

programu navýšení rizikového kapitálu rozvíjejících se podniků ESCALAR a produkt v rámci programu na rozvoj dovedností a vzdělání),

- dne 27. dubna 2020 byla schválena **šestá** změna a přepracování dohody o EFSI, jejichž účelem bylo zmenšit hospodářský dopad viru způsobujícího onemocnění COVID-19 tím, že byl upraven účel zdrojů z kapitálového portfolia okna pro infrastrukturu a inovace (IIW) s produkty národních podpůrných bank, jakož i z některých stávajících produktů okna SMEW, aby z nich mohlo být podpořeno poskytování úvěrů na provozní kapitál společnostem, jež byly pandemií COVID-19 postiženy.

  V této souvislosti byla záruka EU přidělená na posílení nástroje pro úvěrové záruky v rámci programu COSME (COSME LGF) navýšena na 1 484 milionů EUR a záruka EU přidělená na posílení záručního mechanismu pro malé a střední podniky (SMEG) v rámci iniciativy InnovFin byla zvýšena na 1 400 milionů EUR.

V čl. 18 odst. 3 písm. b) nařízení o EFSI se stanoví, že Komise do 30. června 2018 a poté každé tři roky zveřejní souhrnnou zprávu o využití záruky EU a o fungování záručního fondu.

Závazkové období EFSI skončilo 31. prosince 2020. Již schválené operace EFSI mohou být podepsány do 31. prosince 2022, přičemž provozní sledování bude pokračovat do té doby, než budou splaceny veškeré finanční a investiční operace, jež byly podpořeny zárukou EU.

Datem uzávěrky všech údajů v této zprávě je 31. prosinec 2020.

2. Záruka EU

Unie poskytuje Evropské investiční bance za finanční a investiční operace v rámci EFSI bezpodmínečnou a neodvolatelnou záruku splatnou na první požádání. Tím, že záruka EU Evropské investiční bance poskytuje možnost nést vyšší riziko, umožňuje zvýšit objem projektů s vyšším rizikem podporovaných finančními a investičními operacemi EIB v rámci okna IIW, a tím pomáhá řešit selhání trhu a nepříznivé investiční situace. Záruka EU rovněž umožňuje, aby byl Evropským investičním fondem (EIF) v rámci okna SMEW kryt větší objem úvěrů a větší počet podniků, a tudíž usnadňuje malým a středním podnikům a malým společnostem se střední tržní kapitalizací přístup k financování[4].

Část celkových operací EFSI je kryta ze záruky EU a část probíhá na vlastní riziko EIB. Počáteční prostředky záruky EU dosahovaly výše 16 miliard EUR z rozpočtu Unie a byly doplněny 5 miliardami EUR přidělenými z vlastních zdrojů EIB. Tyto částky byly nařízením o EFSI 2.0 zvýšeny na 26 miliard EUR a 7,5 miliardy EUR.

[4] Článek 3 nařízení o EFSI.

Z povahy záruky EU vyplývá, že do konce roku 2022 funguje jako revolvingová záruka v tom smyslu, že krytí v rámci záruky EU může být po amortizaci stávajících operací zpřístupněno pro operace nové, pokud záruka EU nepřesáhne částku 26 miliard EUR a celková výše čistých plateb ze souhrnného rozpočtu Unie v rámci záruky EU nepřesáhne částku 26 miliard EUR.

Záruka EU pokrývá finanční a investiční operace, které schvaluje EIB v rámci okna IIW a které schvaluje EIF v rámci okna SMEW. Počáteční rozdělení prostředků mezi obě okna činilo nejvýše 13,5 miliardy EUR pro okno IIW a nejvýše 2,5 miliardy EUR pro okno SMEW. Vzhledem k silné odezvě na okno SMEW se řídící rada EFSI rozhodla posílit okno SMEW přerozdělením 500 milionů EUR z okna IIW do okna SMEW, k němuž došlo v červenci 2016. Nařízení o EFSI 2.0 dále zvýšilo podíl okna SMEW stanovením limitu ve výši 6,5 miliardy EUR, který řídící rada mohla upravit až do maximální výše 9 miliard EUR[5] (viz tabulka 1).

V dubnu 2020 řídící rada EFSI v reakci na pandemii COVID-19 schválila převod 250 milionů EUR z kapitálového portfolia okna IIW s produkty národních podpůrných bank do okna SMEW, aby se zvýšila kapacita nástrojů zacílených na malé a střední podniky, které byly touto pandemií postiženy.

Tabulka 1 – Rozdělení záruky EU a její vývoj v průběhu času

(v miliardách EUR)	Rok	IIW	SMEW	Záruka EU celkem	Vlastní zdroje EIB	EFSI celkem
EFSI 1.0	2015	13,5	2,5	**16,0**	5,0	**21,0**
EFSI 1.0 po úpravě	2016	13,0	3,0	**16,0**	5,0	**21,0**
EFSI 2.0	2018	19,5	6,5	**26,0**	7,5	**33,5**
EFSI 2.0 po úpravě	2020	19,25	6,75	**26,0**	7,5	**33,5**

Zdroj: útvary Komise

[5] Čl. 11 odst. 3 nařízení o EFSI.

Reakce EFSI na krizi způsobenou koronavirem

Poté, co se na začátku roku 2020 rozšířilo onemocnění COVID-19, byl EFSI zapojen do koordinované reakce Evropy, která se snažila zmírnit socioekonomický dopad krize způsobené koronavirem. Na základě prostředků, které byly z EFSI uvolněny, EIF poskytl finančním zprostředkovatelům záruky ve výši 2,2 miliardy EUR, čímž bylo podnikům, včetně mikropodniků, sociálních podniků i malých a středních podniků v kulturním a kreativním odvětví, zpřístupněno financování ve výši 8 miliard EUR.

Aby podpora byla konečným příjemcům poskytnuta v nejkratších možných lhůtách, řídící rada EFSI v dubnu 2020 také rozhodla o zjednodušení schvalování konkrétních operací, v jejichž případě byly v rámci okna IIW poskytnuty zdroje financování na boj s onemocněním COVID- 19.

Správní rada EIB například v květnu 2020 schválila transakci EFSI, v jejímž rámci byla německé společnosti BioNTech SE formou dluhového financování poskytnuta podpora ve výši 100 milionů EUR na vývoj a výrobu vakcíny proti onemocnění COVID-19. Díky tomu tato společnost mohla rozšířit svou výrobní kapacitu, aby byla schopna v reakci na pandemii co nejrychleji zajistit celosvětové dodávky vakcíny.

3. Využívání záruky EU

Tento oddíl zkoumá využívání záruky EU v rámci různých činností podporovaných z EFSI. Záruka EU se vztahuje na různé produkty v rámci dvou oken: okna pro infrastrukturu a inovace a okna SMEW.

Ke konci roku 2020 skupina EIB (EIB a EIF) schválila v rámci EFSI 1 549 operací s celkovým financováním ve výši 103 miliard EUR. Z toho 1 421 operací již ke konci roku 2020 bylo podepsáno a celkové financování prostřednictvím těchto operací dosahovalo výše 82,7 miliardy EUR. Očekává se, že schválené operace povedou k uvolnění investic ve výši 545,3 miliardy EUR (do této částky jsou zahrnuty celkové investice v rámci již podepsaných operací, které činí 479,5 miliardy EUR) ve všech členských státech EU a v rámci všech cílů stanovených v nařízení o EFSI a že více než polovina těchto prostředků bude přidělena na oblast výzkumu, vývoje a inovací a dále malým a středním podnikům a společnostem se střední tržní kapitalizací (viz obrázek 1).

Obrázek 1: Investice EFSI uvolněné pro podepsané operace (podle odvětví, k prosinci 2020)

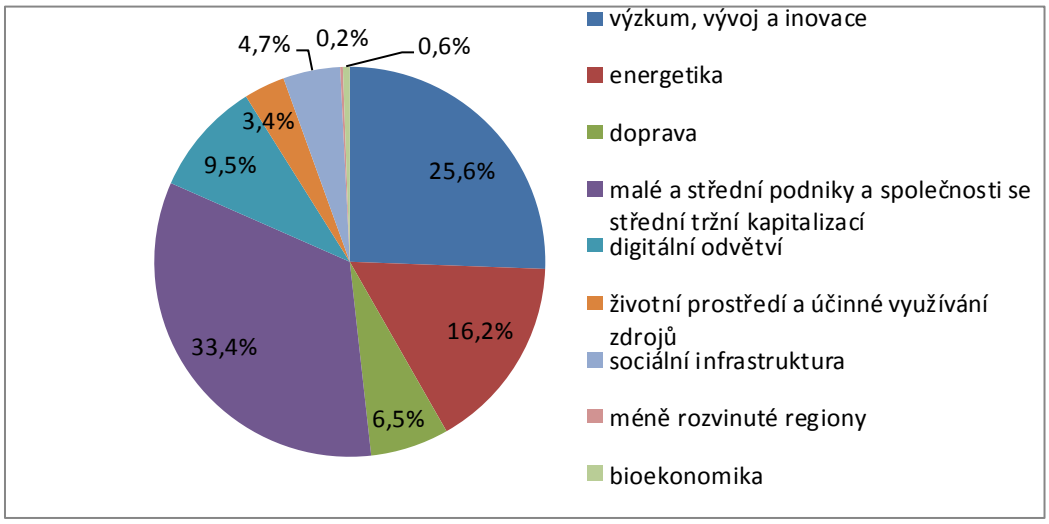

Zdroj: útvary Komise

Na konci roku 2020 dosahovala expozice rozpočtu EU, na niž se vztahuje záruka EU a jež plyne z případných budoucích plateb v rámci podepsaných operací (v případě vyplacení prostředků i bez něho), 24,1 miliardy EUR, zatímco celková expozice, jež plyne z vyplacených a dosud nesplacených prostředků a na niž se vztahuje záruka EU, činila téměř 18,9 miliardy EUR.

K 31. prosinci 2020 byla v rámci okna IIW čerpána záruka EU v celkové výši 80,4 milionu EUR. Kromě toho byla čerpána částka 5 milionů EUR na úhradu nákladů na financování EIB, částka 77,4 milionu EUR na úpravy hodnot operací kapitálového typu a dále částka 3,9 milionu EUR na úhradu nákladů na zpětné získávání prostředků a nahraditelných správních nákladů EIB.

V rámci okna SMEW byla ke konci roku 2020 čerpána záruka EU v celkové výši 45,6 milionu EUR, která byla použita k nákupu jiných měn než EUR pro účely zajištění.

3.1 Okno pro infrastrukturu a inovace

V rámci okna IIW jsou operace EIB zařazovány do dluhového nebo kapitálového portfolia na základě systému klasifikace úvěrů EIB a jejího standardního posouzení rizik. V rámci okna IIW je záruka EU v maximální výši 19,25 miliardy EUR rozdělena takto:

- až 15,24 miliardy EUR na operace dluhového typu,
- až 4,01 miliardy EUR na operace kapitálového typu.

V rámci okna IIW EIB k 31. prosinci 2020 podepsala 629 operací s celkovým financováním ve výši 57,2 miliardy EUR, které by měly vést k uvolnění investic ve výši 278,2 miliardy EUR ve všech členských státech.

3.1.1 Dluhové portfolio okna IIW

Dluhové portfolio okna IIW zahrnuje všechny podepsané a nezrušené operace dluhového typu. U každé operace provede EIB standardní posouzení rizik, včetně výpočtu pravděpodobnosti selhání a míry zpětného získání prostředků, bez zohlednění záruky EU (tak, aby odráželo celkové riziko transakce[6]). Operace podporované zárukou EU se zpravidla vyznačují rizikovějším profilem než běžné operace EIB, a spadají tedy do *zvláštních činností*[7]. Méně rizikové transakce mohou být zařazeny do portfolia EFSI, pokud je jasně prokázána jejich vysoká přidaná hodnota a jejich zařazení je v souladu s kritériem adicionality.

V rámci dluhového portfolia okna IIW poskytuje rozpočet Unie 100% záruku na tranši první ztráty u dluhového portfolia prováděného Evropskou investiční bankou v rámci EFSI. Očekává se, že tranše první ztráty bude u standardního dluhového portfolia okna IIW tvořit přibližně 25 % a u hybridního dluhového portfolia okna IIW[8] 33 % objemu celkového portfolia operací financovaných EIB na konci investičního období, zatímco zbytkové riziko nese plně EIB.

Záruku EU lze v případě selhání dlužníků EIB nebo při provádění restrukturalizace čerpat k pokrytí restrukturalizačních ztrát souvisejících s operacemi dluhového typu.

Dluhové operace EIB vytvářejí příjmy stanovené podle metodiky oceňování EIB. Příjmy související s rizikem Unie a EIB sdílejí na základě podstoupeného rizika v souladu se zásadami sdílení rizik a příjmů stanovenými v dohodě o EFSI, podle nichž záruka EU pokrývá celou tranši první ztráty, zatímco EIB si ponechává tranši zbytkového rizika v plné výši.

K 31. prosinci 2020 bylo v rámci okna IIW podepsáno 460 operací dluhového typu (z toho 403 standardních a 57 hybridních) s celkovým financováním ve výši 50,3 miliardy EUR.

3.1.2 Kapitálové portfolio okna IIW

Kapitálové portfolio okna IIW zahrnuje všechny podepsané a nezrušené operace kapitálového typu. V rámci tohoto portfolia může být záruka EU využívána na podporu přímých investic do

[6] Bod 6 přílohy II nařízení o EFSI.
[7] Článek 16 statutu EIB.
[8] V rámci dluhového portfolia okna IIW byla vytvořena hybridní složka pro zvláštní operace, jako jsou operace se sdíleným rizikem, které EIB plně přenáší na finanční zprostředkovatele, cenné papíry zajištěné aktivy atd. K 31. prosinci 2020 dosahovaly prostředky záruky EU přidělené na toto portfolio 2 miliardy EUR.

jednotlivých společností nebo projektů (přímé investice kapitálového typu) nebo na podporu financování fondů či analogických portfoliových rizik (portfolio kapitálového typu).

EIB provádí standardní posouzení a určuje, zda operace nese, či nenese kapitálová rizika, a to bez ohledu na její právní formu a nomenklaturu.

V rámci standardního kapitálového portfolia okna IIW investuje EIB za podmínek *pari passu* se zárukou EU. Záruka EU pokrývá u každé operace kapitálového typu, jež je zahrnuta do standardního kapitálového portfolia okna IIW, 50 % prostředků a EIB si ponechává zbývajících 50 %.

Záruka EU může být čerpána k pokrytí záporných úprav hodnot, realizovaných ztrát při odprodeji a nákladů na financování EIB u části kapitálové investice, na kterou EU poskytla záruku.

Příjmy přiřaditelné záruce EU a získané v souvislosti se standardním kapitálovým portfoliem okna IIW se použijí jako protiplnění za záruku EU.

V rámci třetí změny a přepracování dohody o EFSI ze dne 9. března 2018 bylo standardní kapitálové portfolio okna IIW doplněno kapitálovým portfoliem okna IIW s produkty národních podpůrných bank. V rámci jednotlivých portfolií pokrývá záruka EU 95 % tranše první ztráty, zatímco EIB si ponechává zbývajících 5 % i zbytkové riziko v plné výši.

K 31. prosinci 2020 bylo v rámci okna IIW podepsáno 169 operací kapitálového typu (z toho 163 v rámci standardního kapitálového portfolia a 6 v rámci kapitálového portfolia národních podpůrných bank) s celkovým financováním ve výši 6,9 miliardy EUR.

3.2 Okno pro malé a střední podniky

Okno SMEW usnadňuje přístup k úvěrovému a kapitálovému financování malým a středním podnikům a v omezené míře také malým společnostem se střední tržní kapitalizací. Provádí ho EIF.

Záruka EU přidělená na okno SMEW podle nařízení o EFSI je pro dluhové i kapitálové operace omezena na částku 6,75 miliardy EUR.

K 31. prosinci 2020 EIF podepsal v rámci okna SMEW operace s finančními zprostředkovateli s celkovým financováním EIF ve výši téměř 25,5 miliardy EUR. Očekává se, že tyto operace povedou k uvolnění investic ve výši 211 miliard EUR ve všech členských státech. Kromě toho obdrželo financování z EFSI v rámci okna SMEW celkem 1 427 600 společností.

3.2.1 Dluhové portfolio okna SMEW

V oblasti podpory financování úvěrů posiluje část okna SMEW, která využívá záruku EU, stávající finanční nástroje EU pro malé a střední podniky. Posílení těchto finančních nástrojů

v rámci EFSI umožnilo zrychlit využívání záruky, zvětšit objem poskytovaných úvěrů a zvýšit počet podniků, které jsou z těchto nástrojů podporovány. Konkrétně je podpora poskytována na tyto nástroje:

- nástroj pro úvěrové záruky v rámci programu COSME (COSME LGF), který zlepšuje přístup k financování pro rizikovější malé a střední podniky,
- záruční mechanismus pro malé a střední podniky (SMEG) v rámci iniciativy InnovFin, který se zaměřuje na inovativní podniky a podniky orientující se na výzkum,
- záruční nástroj v rámci programu EaSI, který podporuje mikrofinancování a sociální podniky,
- Záruční nástroj pro kulturní a kreativní odvětví (CCS GF), který poskytuje specializovanou podporu malým a středním podnikům v kulturním a kreativním odvětví,
- produkt v rámci programu na rozvoj dovedností a vzdělání, který byl v rámci EFSI vytvořen jako pilotní nástroj a který poskytuje financování pro jednotlivé studenty a žáky, pro podniky investující do rekvalifikace svých zaměstnanců a pro organizace, jež poskytují vzdělávání a odbornou přípravu nebo v této oblasti investují, a
- produkt EFSI poskytující kombinace zdrojů, který je zacílen na konkrétní politické cíle v členských státech, a zejména na zlepšení přístupu k financování v zemědělském odvětví. Tento produkt kombinuje zdroje ze strukturálních fondů EU či vnitrostátních fondů a zdroje z EFSI.

K 31. prosinci 2020 bylo v rámci okna SMEW podepsáno 437 operací dluhového typu s celkovým financováním ve výši 15,1 miliardy EUR.

3.2.2 Kapitálové portfolio okna SMEW

V oblasti kapitálového financování podporuje část okna SMEW využívající záruku EU v rámci EFSI tyto tři nástroje:

- kapitálový produkt okna SMEW, který EIF používá k investování do kapitálových fondů, fondů fondů nebo nástrojů spoluinvestování, jež poskytují kapitálové financování společnostem v počáteční fázi rozvoje (např. začínajícím podnikům) a společnostem ve fázi růstu a expanze (např. rozvíjejícím se podnikům),
- program ESCALAR, který pomáhá fondům zaměřeným na rozvíjející se podniky dosáhnout většího kritického množství zdrojů, a
- program EFSI pro úvěrové financování ze soukromých finančních prostředků, který podporuje diverzifikované dluhové fondy, a tím rozšiřuje objem a možnosti alternativního dluhového financování, k němuž mají přístup evropské malé a střední podniky a malé společnosti se střední tržní kapitalizací.

Kromě toho využívá okno SMEW přímý příspěvek EIB ve výši 4 miliard EUR, který slouží k rozšíření mandátu EIB ke zdrojům rizikového kapitálu na EIF s cílem podpořit kapitálové financování pro malé a střední podniky a společnosti se střední tržní kapitalizací.

K 31. prosinci 2020 bylo v rámci okna SMEW podepsáno 355 operací kapitálového typu s celkovým financováním ve výši 10,5 miliardy EUR.

4. Fungování záručního fondu EU v rámci EFSI

Záruční fond v rámci EFSI (dále jen „záruční fond“) byl zřízen článkem 12 nařízení o EFSI a je financován zejména příspěvky ze souhrnného rozpočtu Unie a příjmy z operací v rámci záruky EU. Záruční fond představuje likvidní rezervu, z níž má být EIB vyplacena v případě čerpání záruky EU. Záruční fond musí být udržován na úrovni určitého procentního podílu (dále jen „cílová sazba“) celkové výše závazků ze záruky EU, který je v současnosti stanoven na 35 %. Likvidní rezerva má tudíž poskytovat odpovídající bezpečnostní rezervu tak, aby nebyl rozpočet Unie vystaven nenadálému čerpání záruky, které by mohlo znamenat výdajové škrty nebo změny rozpočtu.

V souladu s dohodou o EFSI hradí tento záruční fond čerpání záruky v případě, že výše čerpání překračuje výši prostředků, jež má EIB k dispozici na účtu EFSI. Tento účet, jejž EIB spravuje, byl zřízen pro účely výběru příjmů Unie, jež plynou z operací v rámci záruky EU, a připisování zpětně získaných částek s tím, že jsou z něj hrazeny případy čerpání záruky EU a nahraditelné správní náklady EIB a náklady na zpětné získávání prostředků.

Finančním nařízením[9] byl zřízen společný rezervní fond, v němž jsou drženy rezervy přidělené na krytí finančních závazků, jež vyplývají z rozpočtových záruk a programů finanční pomoci v rámci víceletého finančního rámce na období 2021–2027, jakož i dřívějších závazků. Od ledna 2021 proto záruční fond v rámci EFSI tvoří samostatný podfond společného rezervního fondu.

4.1 Mechanismus financování záručního fondu

Záruční fond je financován:

- příspěvky ze souhrnného rozpočtu Unie; rozpočet přidělený na financování záručního fondu dosahuje výše 8 425 milionů EUR,
- z příjmů a jakýchkoliv dalších plateb, které Unie obdrží v souladu s dohodou o EFSI, a dále z příjmů a vrácených finančních prostředků z finančních nástrojů v rámci „Nástroje pro propojení Evropy“[10] a „Evropského fondu 2020 pro energii, změnu klimatu a infrastrukturu“ – fondu Marguerite[11],
- z výnosů (úroků) ze zdrojů záručního fondu investovaných na finančních trzích,
- z částek získaných z projektů, na které byla čerpána záruka EU.

[9] Nařízení Rady (EU, Euratom) 2018/1046 (Úř. věst. L 193, 30.7.2018, s. 1).
[10] Nařízení (EU) č. 1316/2013.
[11] Nařízení (EC) č. 680/2007.

Celkové financování záručního fondu v rámci společného rezervního fondu coby podfondu od ledna 2021 se postupně navyšuje až do roku 2022.

4.2 Roční a kumulované peněžní toky

Rozpočtové závazky a platby, z nichž je záruční fond financován, jsou uvedeny v tabulce 2.

Tabulka 2 – Financování záručního fondu

(v milionech EUR)	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Závazky	1 350,0	2 110,2	2 680,3	2 069,3	357,3	301,0
Platby	0	1 018,0	2 489,6	2 013,9	1 166,2	1 248,9

Závazkové období EFSI pro příspěvky z rozpočtu EU skončilo 31. prosince 2020. Prostředky z účelově vázaných příjmů lze přidělovat do roku 2022, kdykoli jsou dostupné. K 31. prosinci 2020 byla na financování záručního fondu přidělena kumulativní částka zhruba 8 868 milionů EUR. Z této částky bylo 8 425 milionů EUR vyčleněno ze souhrnného rozpočtu EU a 443 milionů EUR z účelově vázaných příjmů.

Harmonogram plateb do záručního fondu z rozpočtu EU je stanoven do roku 2022. Platby z účelově vázaných příjmů lze však provádět do roku 2023. Do záručního fondu byla skutečně vyplacena částka v celkové výši přibližně 7 937 milionů EUR. Z této částky pocházelo 7 513 milionů EUR ze souhrnného rozpočtu EU a 424 milionů EUR bylo získáno zpět jakožto účelově vázané příjmy.

K 31. prosinci 2020 přinesly operace EFSI, jež řídila EIB v rámci okna IIW, Evropské unii kumulativní čistý příjem ve výši 674 milionů EUR, z toho 243 milionů EUR se váže k roku 2020[12].

Operacemi EFSI v rámci okna SMEW Evropské unii vznikly kumulativní čisté náklady ve výši 452 milionů EUR, z toho 295 milionů EUR se váže k roku 2020[13].

4.3 Složení a hlavní charakteristika portfolia

Investiční portfolio záručního fondu je investováno v souladu se zásadami řízení stanovenými v rozhodnutí Komise C(2016) 165 ze dne 21. ledna 2016, jímž se schvalují obecné zásady pro správu aktiv záručního fondu EFSI.

[12] Uvedené údaje pocházejí z auditované finanční zprávy (příloha III dohody o EFSI).
[13] Tamtéž.

Podle těchto zásad musí aktiva v investičním portfoliu zajišťovat dostatečnou likviditu, která je úměrná pravděpodobnému objemu čerpání záruk, a současně je třeba usilovat o optimalizaci míry výnosu a rizika, která je slučitelná se zachováním vysokého stupně bezpečnosti a stability.

Byly přijaty investiční strategie a strategie řízení rizik, jež zohledňují investiční cíle a tržní výhled. Investiční přístup usiluje o širší diverzifikaci v různých kategoriích aktiv s pevným výnosem.

V prosinci 2020 bylo investiční portfolio složeno převážně z cenných papírů, jež vydaly suverénní subjekty, subsuverénní subjekty, nadnárodní subjekty a agentury (46,8 % z tržní hodnoty) a korporace (20,3 % z tržní hodnoty), a z krytých dluhopisů (17,1 % z tržní hodnoty). Přibližně 5,2 % portfolia bylo investováno do likvidních investic s vysokým ratingem (AA/AAA) denominovaných v USD. Expozice těchto investic vůči měnovému riziku byla zajištěna.

Durace portfolia ke konci roku 2020 činila 3,19 roku a jeho průměrný rating je na známce BBB+.

Většina portfolia je investována do likvidních cenných papírů, přičemž splatnost přiměřené části (25 % celkové hodnoty portfolia) je kratší než 12 měsíců.

Profil portfolia z hlediska durace, úvěrového rizika a likvidity byl kalibrován podle peněžních toků, jež by podle odhadů měly plynout z operací EFSI v rámci záruky EU (např. předpokládaných čerpání záruky a příjmů).

Podíl nástrojů splňujících kritéria ESG[14] v portfoliu činil v prosinci 2020 9,5 %.

4.4 Výkonnost

Výkonnost se vypočítává jako časově vážená, aby se vyloučil vliv velikosti portfolia, jež se během uvedeného období značně zvětšilo.

Od svého založení v dubnu 2016 do prosince 2020 dosáhl záruční fond absolutní výkonnosti 2,4 %. Tohoto výnosu bylo dosaženo v prostředí vysoce záporných sazeb, a to zejména v případě expozic, které trhy v Evropě vnímají z hlediska úvěrového rizika jako bezrizikové a likvidní. Pro ilustraci lze uvést výnos tříletých německých státních dluhopisů, který na konci roku 2020 činil −0,77 %.

4.5 Posouzení přiměřenosti cílové sazby a objemu záručního fondu

Cílová sazba záručního fondu byla původně stanovena na úrovni 50 % celkových závazků ze záruky EU. Tato cílová sazba byla stanovena odhadem před zahájením činnosti EFSI.

[14] Environmentální, sociální a správní oblast.

V roce 2016 Komise na základě interního hodnocení EFSI[15] dospěla k závěru, že financování záručního fondu lze upravit. Jak vyplývá z posouzení rizik spojených s jednotlivými produkty, jež jsou ze záruky EU podporovány, rozpočet Unie by byl před případným čerpáním záruky EU přiměřeně ochráněn i v případě, že by cílová sazba financování záručního fondu po úpravě dosahovala 35 %, a to s přihlédnutím ke zpětně získaným částkám, příjmům a zpětným tokům z operací EFSI.

Evropský parlament a Rada schválily návrh Komise a cílová sazba byla ke dni, kdy vstoupilo v platnost nařízení o EFSI 2.0, stanovena na úrovni 35 % celkových závazků ze záruky EU.

Posouzení rizik spojených s jednotlivými produkty, jež jsou ze záruky EU podporovány, provedené v únoru 2021 potvrdilo, že s přihlédnutím ke zpětně získaným částkám, příjmům a zpětným tokům z operací EIB by celkový rozpočet Unie byl před případným čerpáním záruky EU při cílové sazbě 35 % adekvátně ochráněn.

5. Závěry

Poslední nezávislé hodnocení uplatňování nařízení o EFSI, z něhož vychází Komisí předložený návrh nařízení, kterým se zavádí Program InvestEU[16], dospělo k závěru, že záruka EU je celkově relevantní a účelná. Zejména výše záruky EU a příspěvku EIB byly stanoveny na odpovídající úrovni, neboť umožnily skupině EIB uvolnit investice v míře odpovídající očekáváním. Úprava cílové sazby pro záruční fond v rámci EFSI 2.0 vedla k ještě účinnějšímu využívání rozpočtu EU. Kromě toho byl dopad na jiné části rozpočtu EU omezený, což vedlo ke zvýšení účinnosti rozpočtové podpory EU. Dále se zdá, že celkový přístup k modelování cílové sazby EFSI byl přiměřený a v souladu s odvětvovými postupy.

Fond EFSI do konce roku 2020 nastartoval kumulativní investice ve výši 545,3 miliardy EUR ve všech členských státech, čímž překročil stanovený cíl 500 miliard EUR a zmírnil dopad pandemie onemocnění COVID-19 na evropskou ekonomiku.

Komise během roku 2021 zahájí hodnocení EFSI *ex post*, které by mělo být předáno Evropskému parlamentu a Radě do konce roku 2022.

[15] Pracovní dokument útvarů Komise SWD(2016) 297.
[16] Pracovní dokument útvarů Komise SWD(2018) 314 final.